

[Nardqvist.]

Jeg vil også gerne drøfte, om ministeren i alle de i lovforslaget nævnte tilfælde skal have det sidste ord, eller om vi ikke bør sikre en domstolskontrol. Det kan man som bekendt få i mange tilfælde, men anke af administrative afgørelser er en kompliceret affære, hvorfor det er ulige lettere ganske enkelt at indføje det i loven. Jeg føler mig helt tryk ved domstolsbehandling, og selv om jeg ikke ligefrem nærer mistillid til administrationen, så må vi nok erkende, at denne ved fortolkning af love og bekendtgørelser undertiden benytter et meget elastisk målebånd, og ministerens beføjelser efter denne lov kan blive meget indgribende for den enkelte.

Især til lands er vi — om jeg så må sige — på gyngende grund, thi her støder vi på velerhvervede rettigheder, og det kan være svært at finde den rette balance mellem disse tilfælde og de fremtidige nye udnyttelser efter tilladelse. I løbet af nogle få år skulle vi jo gerne nå den tilstand, at gamle og nye grusgravere kunne konkurrere på lige vilkår, hvilket for mig at se indebærer, at lovens § 5 må strammes. Jeg er helt enig med den socialdemokratiske ordfører, men vi må på den anden side passe på, at vi ikke ramler mod grundloven.

Ministeren har i sine bemærkninger enkelte betragtninger om erstatning formuleret således, at jeg i hvert fald fornemmer, at ministeren vil bruge det strøgne mål. Jeg er enig i, at ingen med denne lov i hånden skal kunne indkassere urimelige gevinster, men på den anden side må vi erkende, at loven gennemføres i samfundets interesse, og at den enkelte, der i god tro har investeret i jord og maskiner osv., ikke skal påføres direkte tab, selv om investeringerne er sket for at muliggøre fortjeneste.

Behandlingen af erstatningskrav ved tak-sationskommissioner forekommer rigtig, men vi må også have mulighed for overtak-sation og udtrykkelig domstolsbehandling.

I udvalget ønsker jeg også gerne præcise-ret, i hvilket omfang der bliver tale om eks-

propriation, hvor erstatningssummen jo er skattefri; det er et væsentligt spørgsmål, vi her skal have afklaret.

At den daglige administration i et vist omfang foreslås henlagt til amtsrådene, kan jeg tiltræde. Det store problem bliver nok at sikre en ensartet behandling, og det er derfor naturligt, at ministeren i udvalget skit-serer de regler, han agter at fastsætte. Kredsen af interesserede, der skal indkaldes; forinden tilladelse gives, må også afgrænses for at frasortere rene tidrovende kvævulanter.

I sine bemærkninger nævner ministeren ikke udtrykkelig kommunerne, men jeg ønsker gerne at vide, hvilke tanker ministe-ren gør sig herom: hvorledes skal kommu-nernes planlægningsmæssige og økonomiske interesser prioriteres? Grusgravning kan jo give den enkelte kommune betydelige eks-traudgifter til vejanlæg og vejvedligeholdelse, og det er ikke sjældent kommuner med få indbyggere, men til gengæld lange vej-strækninger, det går ud over.

Kapitlet om søterritoriet følger i princip-pet det fornævnte lovforslag. Ny er enerets-tilladelsen og de særlige betingelser herfor, men det må vi se nærmere på i udvalget.

Overtrædelse af loven kan efter forslaget medføre, at en given tilladelse inddrages, hvilket formentlig er meget vidtgående. Derudover kan der pålægges bøde, men vi bør overveje yderligere at give mulighed for at nedlægge forbud. Fra andre love, f. eks. landsbyggeloven, har vi jo bitre erfaringer for, hvor besværligt det er, når dette ikke udtrykkelig er hjemlet.

Det radikale venstre ser med sympati på lovforslaget og kan følge ministeren et langt stykke hen ad vejen, men der er mange uaf-klarede spørgsmål. Forhåbentlig vil loven komme til at virke så godt, at vi skånes for i løbet af nogle få år at skulle fastlægge nær-mere regler om brugen af grus og sten.

Alt er jo relativt, og når ministeren i sine bemærkninger forsigtigt antyder, at lovens administration ikke påregnes at medføre væsentlige omkostninger, vil jeg nok tro, at han og jeg har hver sin opfattelse af ordet